Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
Sociaal-emotionele ontwikkeling **Betrokkenheid**																										
Betrokkenheid - 0	**B**																									
Beleeft plezier in het ontdekken van nieuwe dingen	-19--19																									
Laat heel korte intense momenten van betrokkenheid zien (ongeveer 5 minuten)	-19--19																									
Betrokkenheid - 1b	**B**																									
Heeft plezier in eenvoudige speel- én werkactiviteiten	-19--10																									
Laat intense momenten van betrokkenheid zien (ongeveer 10 minuten)	-19--10																									
Motivatie wordt zichtbaar doordat het kind doorzettingsvermogen laat zien	-19--10																									
Betrokkenheid - 2b	**B**																									
Heeft plezier in complexere speel- én werkactiviteiten	-9-0																									
Laat volgehouden intense momenten van betrokkenheid bij activiteiten zien (ongeveer 15 min)	-9-0																									
Het kind is gemotiveerd in de activiteit, geeft niet op maar zoekt naar oplossingen als het moeilijk wordt.	-9-0																									
Betrokkenheid - 2c	**B**																									
Heeft plezier in speel- én leeractiviteiten	1-5																									
Laat volgehouden intense momenten van betrokkenheid bij activiteiten zien (ongeveer 20 min)	1-5																									
Het kind is gemotiveerd in de leeractiviteit, geeft niet op maar zoekt naar oplossingen als het moeilijk wordt.	1-5																									
Taakgerichtheid en zelfstandigheid																										
Taakgerichtheid en zelfstandigheid - 0	**B**																									
Kan een eenvoudige opdracht zelf uitvoeren (bijvoorbeeld handen wassen en speelgoed opruimen)	-19--19																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys — Driestar onderwijsadvies — Driestar educatief

	Naam leerling																									
Kan een nieuwe opdracht (die bestaat uit 2 handelingen) en die voorgedaan is, uitvoeren (bijvoorbeeld beker in tas doen en afval in prullenbak gooien)	-19--19																									
Kan zichzelf al voor een groot gedeelte aan- en uitkleden	-19--19																									
Gaat zelfstandig naar de wc, maar heeft eventueel nog wel begeleiding nodig	-19--19																									
Taakgerichtheid en zelfstandigheid - 1b	**B**																									
Weet waar hij/zij moet beginnen met zijn taak	-19--10																									
Weet de aangeboden taak enigszins zelfstandig uit te voeren; weinig aansturing van de leerkracht nodig	-19--10																									
Kan materialen voor een taak zelf pakken en enigszins zelfstandig opruimen	-19--10																									
Kan met weinig begeleiding samen met een ander kind een opdracht uitvoeren	-19--10																									
* Werkt een langere tijd (10/15 minuten) zelfstandig aan een enkelvoudige taak	-19--10 (+)																									
Taakgerichtheid en zelfstandigheid - 2b	**B**																									
Begint na de instructie van de leerkracht zelfstandig met zijn werk/spel	-9-0																									
* Kan de opdracht die hij moet uitvoeren, herhalen als de leerkracht hierom vraagt	-9-0 (+)																									
Kan meerdere taken achter elkaar met behulp van een planner uitvoeren zonder aansturing van de leerkracht	-9-0																									
Kan zelfstandig zijn materialen opzoeken, pakken en opruimen	-9-0																									
* Kan zichzelf aankleden en gaat zelfstandig naar de wc	-9-0 (+)																									
* Kan langere tijd (15 a 20 minuten minuten) zelfstandig een taak uitvoeren en voelt zich hiervoor verantwoordelijk	-9-0 (+)																									
* Kan gericht vragen stellen over zijn taak en maakt deze af zonder verdere aansturing van de leerkracht	-9-0 (+)																									
Kan de groepsinstructie goed volgen en daarna de taak op de juiste wijze zelfstandig uitvoeren	-9-0																									
Kan nauwkeurig en precies het werk doen en is hier trots op	-9-0																									
Taakgerichtheid en zelfstandigheid - 2c	**B**																									
* Heeft vertrouwen in eigen kunnen	1-5 (+)																									
* Kijkt hoe de leerkracht een taak aanpakt	1-5 (+)																									
* Werkt van links naar rechts en van boven naar onder	1-5 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

	Naam leerling																									
Maakt complexere taken tot het einde toe af	1-5																									
* Pakt zelfstandig de materialen die nodig zijn om de opdracht uit te voeren	1-5 (+)																									
Kan de taak gestructureerd aanpakken	1-5																									
Luistert naar instructie en kan met de aangeboden taak zelfstandigheid beginnen	1-5																									
Maakt zijn/ haar werk af, zonder aansturing van de leerkracht	1-5																									
Vertelt in een paar stappen hoe hij zijn taak heeft aangepakt	1-5																									

Welbevinden

Welbevinden - 0	**B**																									
Is nieuwsgierig naar de directe omgeving	-19--19																									
Komt ontspannen over	-19--19																									

Welbevinden - 1b	**B**																									
Is nieuwsgierig naar de wereld om zich heen, stapt overal op af	-19--10																									
Toont gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet	-19--10																									
Toont trots	-19--10																									
In contacten met de klasgenoten en leerkracht toont het kind zich ontspannen en open	-19--10																									

Welbevinden - 2b	**B**																									
Is nieuwsgierig naar de wereld om zich heen, door middel van het stellen van vragen	-9-0																									
Toont gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet en kan er woorden aangeven	-9-0																									
Toont trots en kan daar woorden aan geven	-9-0																									
Durft zich te laten zien en horen in de groep	-9-0																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
Welbevinden - 2c	**B**																									
Toont zelfvertrouwen door aan nieuwe taken te beginnen, ook als het niet weet of het zal lukken	1-5																									

Sociaal initiatief

Sociaal initiatief - 0	**B**																									
Probeert met andere kinderen te spelen, meestal doen-alsof-spelletjes	-19--19																									
Voert een gesprekje met de pedagogisch medewerker	-19--19																									
* Weet wat hij leuk vindt en kan dit vertellen, bijvoorbeeld ‘ik houd van spelen met de auto’s’	-19--19 (+)																									
* Vraagt soms om hulp als iets hem alleen niet lukt (aan – en uitkleden)	-19--19 (+)																									
Zegt tegen een ander wat hij wil spelen	-19--19																									
* Maakt vriendjes met kinderen die van hetzelfde soort spel houden	-19--19 (+)																									
* Speelt samen met een ander kind of in een klein groepje	-19--19 (+)																									
Voert een gesprekje met een ander kind	-19--19																									
* Laat de ouder/ verzorger zien wat hij gemaakt heeft of vertelt wat hij die dag heeft gedaan	-19--19 (+)																									
* Praat met de pedagogisch medewerker over iets dat ze net samen hebben meegemaakt of over iets wat om hen heen gebeurt, wat ze allebei zien	-19--19 (+)																									
Sociaal initiatief - 1b	**B**																									
Vraagt in de klas op een adequate manier aandacht (vinger opsteken, naar leerkracht lopen)	-19--10																									
Vraagt om hulp als iets hem alleen niet lukt	-19--10																									
Vraagt aan een medeleerling of hij mee mag doen met een spel	-19--10																									
* Vertelt in de kring over iets dat hij zojuist op school heeft meegemaakt	-19--10 (+)																									
* Vraagt aan een ander of hij een voorwerp van hem mag gebruiken	-19--10 (+)																									
* Vraagt hulp aan verschillende volwassenen	-19--10 (+)																									
* Hanteert de afgesproken regel om hulp te vragen	-19--10 (+)																									
Voert met een medeleerling een opdracht uit	-19--10																									
* Vertelt wat hij die ochtend/middag heeft gedaan	-19--10 (+)																									
* Praat met een ander kind over iets dat ze net samen hebben meegemaakt of over iets wat om hen heen gebeurt, wat ze allebei zien	-19--10 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
Sociaal initiatief - 2b	**B**																									
Vertelt een idee aan een medeleerling (nieuw spel, activiteit)	-9-0																									
Vraagt hulp als het doen van een werkje alleen niet lukt	-9-0																									
* Deelt een soortgelijke ervaring met anderen	-9-0 (+)																									
* Vertelt wat hij die dag op school heeft meegemaakt	-9-0 (+)																									
* Feliciteert een ander met zijn verjaardag	-9-0 (+)																									
Speelt een leidende en volgende rol in spel	-9-0																									
Helpt uit eigen initiatief anderen bij het uitvoeren van een taak	-9-0																									
* Vraagt of hij mee mag spelen	-9-0 (+)																									
* Vertelt wat hij die dag heeft gedaan	-9-0 (+)																									
* Deelt een soortgelijke ervaring met anderen (ik ben daar ook geweest)	-9-0 (+)																									
* Zoekt contact met anderen	-9-0 (+)																									
* Vraagt of hij iets mag gebruiken van een ander	-9-0 (+)																									

Sociaal initiatief - 2c	**B**																									
* Kijkt anderen aanwanneer hij iets vertelt in de kring	1-5 (+)																									
* Stelt zichzelf netjes aan een ander voor in een bekende omgeving (hand geven, naam zeggen)	1-5 (+)																									
Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit)	1-5																									
Vertelt over zichzelf in een groep (hobby's, familie)	1-5																									
* Vertelt over grappige situaties diehij heeft meegemaakt	1-5 (+)																									
* Heeft "geheimpjes" met een ander	1-5 (+)																									
* Waarschuwt de leerkracht wanneer een ruzie van anderen uit de hand loopt	1-5 (+)																									
Schakelt de leerkracht in wanneer hij zelf een ruzie niet op kan lossen	1-5																									
Vraagt een medeleering om hulp als hij niet verder kan	1-5																									
* Vraagt of hij iets mag gebruiken van een ander	1-5 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
Sociale flexibiliteit																										
Sociale flexibiliteit - 0	**B**																									
* Weet dat nee zeggen een reactie oplevert van de ander	-19--19 (+)																									
Kan al een beetje met andere kinderen iets delen, bijvoorbeeld speelgoed. Neemt een afwachtende houding aan bij het samenspel	-19--19																									
* Staat speelgoed af als een ander kind het wil gebruiken	-19--19 (+)																									
Kan van tijd tot tijd op zijn beurt wachten, legt zich er gemakkelijk bij neer als hij op zijn beurt moet wachten of speelgoed moet delen of afstaan	-19--19																									
Is (op verzoek van de pedagogisch medewerker) tijdens het oplossen van een conflict stil, zodat het andere kind kan praten	-19--19																									
* Houdt in het spel rekening met wat een ander wil	-19--19 (+)																									
Sociale flexibiliteit - 1b	**B**																									
Reageert bij boosheid op de aanwijzing/correctie van de leerkracht	-19--10																									
Voert met een medeleerling een opdracht uit	-19--10																									
* Deelt materiaal met andere kinderen	-19--10 (+)																									
Ervaart dat er door tegenstrijdige belangen conflicten kunnen ontstaan die je samen kunt oplossen, bijvoorbeeld allebei op de kar willen: pedagogisch medewerker laat hen omstebeurt een rondje rijden, beide kinderen zijn tevreden??	-19--10																									
Luistert tijdens het oplossen van een conflict, onder toezicht van de pedagogisch medewerker, naar de ander	-19--10																									
Sociale flexibiliteit - 2b	**B**																									
* Neemt afscheid in verschillende situates	-9-0 (+)																									
* Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders wil	-9-0 (+)																									
Houdt zich aan een afspraak met een medeleerling	-9-0																									
* Kalmeert bij boosheid na een aanwijzing van de leerkracht	-9-0 (+)																									
* Lost een klein materiaalprobleem op zonder anderen te storen	-9-0 (+)																									
* Speelt een leidende en volgende rol in spel	-9-0 (+)																									
Deelt uit zichzelf iets met een ander (schuift op, deelt iets lekkers)	-9-0																									
Kan met hulp van de pedagogisch medewerker een oplossing bedenken voor een conflict	-9-0																									
* Volgt het advies van de pedagogisch medewerker op bij een meningsverschil	-9-0 (+)																									
* Laat een ander uitpraten bij het oplossen van een ruzie	-9-0 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys — Driestar onderwijsadvies — Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Luistert naar een ander als die sorry zegt	-9-0 (+)																									
* Biedt zijn excuses aan en past zijn gedrag daarna aan	-9-0 (+)																									
* Werkt samen met andere kinderen aan een gezamenlijke opdracht	-9-0 (+)																									
Houdt rekening met gevoelens en wensen van anderen, bijvoorbeeld samen rustig binnen spelen als een ander kind zich niet lekker voelt	-9-0																									
Sociale flexibiliteit - 2c	**B**																									
* Gaat soms mee in de keus van een ander	1-5 (+)																									
* Maakt onderscheid tussen iemand die de baas speelt en echt gezag	1-5 (+)																									
Kiest als hij niet mee mag doen uit twee door de leerkracht aangereikte oplossingen	1-5																									
* Maakt afspraken met een medeleerling over om beurten een voorwerp gebruiken waar je beiden mee wilt spelen	1-5 (+)																									
* Trekt zich terug (accepteert het) als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden	1-5 (+)																									
Schakelt de leerkracht in wanneer hij zelf een ruzie niet op kan lossen	1-5																									
Aanvaardt excuses van een ander	1-5																									
Verbetert na aanwijzingen de manier waarop hij een taak uitvoert	1-5																									
* Kijkt hoe de leerkracht een taak aanpakt en neemt deze aanpak over	1-5 (+)																									
* Werkt langere tijd samen met medeleerlingen bij het uitvoeren van een gezamenlijke opdracht	1-5 (+)																									
* Spreekt met een ander af wie wat gaat maken	1-5 (+)																									
* Zoekt een fout op als de leerkracht vraagt nog eens goed te kijken	1-5 (+)																									

Sociale autonomie

Sociale autonomie - 0	**B**																									
* Weet wat hij leuk vindt en kan dit vertellen, bijvoorbeeld ‘ik houd van spelen met de auto’s’.	-19--19 (+)																									
Leert ervaren wat hij al kan en wat hij nog niet kan, is bijvoorbeeld trots als hij een puzzel heeft gemaakt, maar merkt dat hij nog niet zonder zijwieltjes kan fietsen	-19--19																									
Gaat in tegen een verzoek van een ander en toont zijn eigen wil, bijvoorbeeld zeggen dat hij de boterham niet opeet omdat hij geen pindakaas lust	-19--19																									
Probeert zelf problemen op te lossen tijdens het werken, bijvoorbeeld punt (laten) slijpen	-19--19																									
* Kiest zelf, zonder hulp, bijvoorbeeld waarmee hij wil spelen of wat hij wil eten of drinken	-19--19 (+)																									
Durft te experimenteren/ probeert nieuwe dingen uit om grenzen te ontdekken.	-19--19																									
* Zegt tegen een ander wat hij wil spelen.	-19--19 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys — Driestar onderwijsadvies — Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Maakt aan een ander kind duidelijk wat hij wel/ niet wil	-19--19 (+)																									
Sociale autonomie - 1b	**B**																									
Toont trots	-19--10																									
* Kiest tussen twee of drie aangeboden voorwerpen	-19--10 (+)																									
Kiest wat hij wil doen op basis van eigen voorkeuren	-19--10																									
* Geeft aan wat hij leuk/lekker/mooi/interessant vindt	-19--10 (+)																									
Toont teleurstelling	-19--10																									
* Geeft tijdens een activiteit aan dat hij het (te) moeilijk vindt	-19--10 (+)																									
* Denkt na voor hij een keuze maakt, bijvoorbeeld niet gelijk hetzelfde kiezen als zijn vriend als die iets gaat doen wat hij niet zo leuk vindt	-19--10 (+)																									
* Zegt nee als het iets niet wil	-19--10 (+)																									
* Zegt er iets van als iemand onaardig tegen hem doet	-19--10 (+)																									
Sociale autonomie - 2b	**B**																									
* Gaat adequaat om met gevoelens van trots	-9-0 (+)																									
* Vertelt wat hij leuk vindt om te doen	-9-0 (+)																									
Maakt een keuze en blijft daarbij	-9-0																									
* Vertelt dat hij een andere keuze wil maken dan de ander	-9-0 (+)																									
* Zegt nee als hij iets niet wil	-9-0 (+)																									
* Zoekt de leerkracht op om te vertellen dat hij niet mee mag doen	-9-0 (+)																									
* Maakt aan de leerkracht duidelijk dat een ander onaardig tegen hem doet	-9-0 (+)																									
* Toont verbazing	-9-0 (+)																									
* Vertelt na een ruzie wat er gebeurd is	-9-0 (+)																									
* Geeft aan dat hij klaar is met een taak	-9-0 (+)																									
* Geeft aan wat hij makkelijk/moeilijk vindt om te doen	-9-0 (+)																									
Ervaart de verschillen en overeenkomsten tussen zichzelf en de andere kinderen in de groep, bijvoorbeeld in lichaamskenmerken, karaktereigenschappen, voorkeuren / afkeuren, afkomt en traditie	-9-0																									
Heeft vertrouwen in zijn eigen kunnen, staat stil bij wat hij al kan, oefent bijvoorbeeld met fietsen zonder zijwieltjes en vertelt het iedereen als hij het kan.	-9-0																									
Kan zijn mening geven	-9-0																									
Heeft kennis van zichzelf, weet wat het wel en niet wil	-9-0																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys — Driestar onderwijsadvies — Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Maakt aan de pedagogisch medewerker duidelijk dat een ander onaardig tegen hem doet	-9-0 (+)																									
Sociale autonomie - 2c	**B**																									
Beoordeelt hoe hij zijn taak gedaan heeft	1-5																									
Durft een andere keuze te maken dan een vriend	1-5																									
* Toont gevoelens van schaamte	1-5 (+)																									
* Komt voor zijn mening uit in een één op één gesprek zonder deze te motiveren	1-5 (+)																									
Komt voor zichzelf op bij ongewenste aanrakingen of uitingen	1-5																									
* Vertelt als hij wordt overgeslagen of als iets dat beloofd is vergeten wordt	1-5 (+)																									
* Vertelt een ander dat hij ergens teleurgesteld over is	1-5 (+)																									
* Vertelt waarom hij boos is op een ander	1-5 (+)																									
* Herkent bij zichzelf gevoelens van boosheid	1-5 (+)																									

Impulsbeheersing

Impulsbeheersing - 0	**B**																									
Is stil als iemand iets vertelt	-19--19																									
Is (op verzoek van de pedagogisch medewerker) tijdens het oplossen van een conflict stil, zodat het andere kind kan praten.	-19--19																									
Impulsbeheersing - 1b	**B**																									
Wacht op zijn beurt (in de kring, bij een werkje)	-19--10																									
Vraagt in de klas op een adequate manier aandacht (vinger opsteken, naar leerkracht lopen)	-19--10																									
* Loopt weg als een ander onaardig tegen hem doet	-19--10 (+)																									
* Reageert bij boosheid op de aanwijzing/correctie van de leerkracht	-19--10 (+)																									
Gaat zorgvuldig met materialen om	-19--10																									
* Blijft rustig als hij een fout maakt	-19--10 (+)																									
Hanteert de afgesproken regel om hulp te vragen	-19--10																									
* Wacht rustig enkele minuten op hulp wanneer de leerkracht heeft aangegeven dat hij zo komt	-19--10 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Wacht rustig totdat de leerkacht aangeeft dat hij aan de beurt is	-19--10 (+)																									
Weet dat er afspraken en regels zijn	-19--10																									
* Vraagt aan een ander of hij een voorwerp van hem mag gebruiken (pakt het niet af)	-19--10 (+)																									
* Benoemt manieren om rustig te blijven als hij boos is (diep ademhalen, weglopen)	-19--10 (+)																									
* Benoemt dat hij een ander geen pijn mag doen	-19--10 (+)																									
Impulsbeheersing - 2b	**B**																									
* Zoekt de leerkracht op om te vertellen dat hij niet mee mag doen	-9-0 (+)																									
* Maakt aan de leerkracht duidelijk dat een ander onaardig tegen hem doet	-9-0 (+)																									
Houdt zich aan een afspraak met een medeleerling	-9-0																									
* Volgt het advies van de leerkracht op bij een meningsverschil	-9-0 (+)																									
* Laat non-verbaal/verbaal merken dat de ruzie voorbij is	-9-0 (+)																									
* Uit zijn boosheid zonder anderen fysiek pijn te doen of materiaal kapot te maken	-9-0 (+)																									
* Vertelt na een ruzie wat er gebeurd is	-9-0 (+)																									
* Kalmeert bij boosheid na een aanwijzing van de leerkracht	-9-0 (+)																									
* Wacht rustig enkele minuten met om hulp te vragen als hij ziet dat de leerkracht in gesprek is	-9-0 (+)																									
Probeert de taak nog een keer wanneer het de eerste keer niet lukt	-9-0																									
* Doet wat hij belooft	-9-0 (+)																									
Kent zijn eigen emoties en kan deze beheersen, uit zijn boosheid zonder anderen fysiek pijn te doen of materiaal kapot te maken	-9-0																									
* Laat een ander uitpraten bij het oplossen van een ruzie	-9-0 (+)																									
* Leert wat afspraken en regels zijn	-9-0 (+)																									
Leert welke regels er zijn en hoe zich daaraan te houden	-9-0																									
* Houdt zich aan een afspraak met een ander kind (samen buiten met de karren spelen als je dat hebt afgesproken)	-9-0 (+)																									
Impulsbeheersing - 2c	**B**																									
Vertelt waarom hij boos is op een ander	1-5																									
* Denkt van te voren na over wat hij wil vertellen	1-5 (+)																									
* Denkt na voor hij een keus maakt	1-5 (+)																									
Luistert eerst naar de gehele instructie voordat hij aan de opdracht begint	1-5																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Maakt gebruik van een wachtwerkje als hij vast loopt	1-5 (+)																									

Inlevingsvermogen

Inlevingsvermogen - 0	**B**																									
* Zorgt voor andere kinderen, bijvoorbeeld aaien over het hoofdje van een baby	-19--19 (+)																									
* Weet dat een ander zich anders kan voelen dan jij	-19--19 (+)																									
* Weet dat een ander iets anders leuk kan vinden dan jij	-19--19 (+)																									
* Troost een ander wanneer die verdrietig bijvoorbeeld door te vragen ‘gaat het?’	-19--19 (+)																									
* Kan anderen al een beetje helpen en vindt dat ook fijn om te doen	-19--19 (+)																									
* Zegt sorry als hij iemand pijn heeft gedaan en dit kind moet huilen	-19--19 (+)																									
* Merkt op dat een ander iets moois, leuks of nieuws heeft, zegt bijvoorbeeld ‘ik wil ook die’	-19--19 (+)																									
* Helpt actief mee met het opruimen van de gebruikte materialen, zet de spullen terug als hij klaar is met een taak en helpt andere kinderen daarbij	-19--19 (+)																									
* Weet dat een ander iets anders leuk kan vinden dan hijzelf	-19--19 (+)																									
Kan eenvoudige gevoelens bij anderen waarnemen (inschatten), bijvoorbeeld ‘hij huilt, hij zal wel verdrietig zijn’	-19--19																									
Toont belangstelling en sympathie voor andere kinderen	-19--19																									
* Helpt een ander kind bijvoorbeeld zijn schoenen of jas uittrekken als de pedagogisch medewerker daar om vraagt	-19--19 (+)																									
* Geeft een complimentje over het uiterlijk of een werkje (mooie jas, mooie tekening)	-19--19 (+)																									
* Zegt sorry als er door hem per ongeluk iets misgaat (drinken valt om, tekening raakt zoek)	-19--19 (+)																									
* Zegt sorry wanneer dit gevraagd wordt	-19--19 (+)																									

Inlevingsvermogen - 1b	**B**																									
* Troost iemand die gevallen is	-19--10 (+)																									
Zegt sorry als er door hem per ongeluk iets misgaat	-19--10																									
* Zegt dankjewel als reactie op het woord alsjeblieft	-19--10 (+)																									
* Luistert als iemand iets vertelt	-19--10 (+)																									
* Benoemt dat hij een ander geen pijn mag doen	-19--10 (+)																									
Helpt een ander als die daar om vraagt.	-19--10																									
Kan gevoelens onder woorden brengen, bijvoorbeeld ‘ben je boos?’	-19--10																									
* Weet hoe een ander zich kan voelen in een bekende situatie	-19--10 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

Parnas Sys

Driestar onderwijsadvies

Driestar educatief

	Naam leerling																									
* Kent meerdere manieren om iemand te troosten (stil maar, arm omslaan, zakdoek halen)	-19--10 (+)																									
* Vertoont spijt en maakt het goed met een ander	-19--10 (+)																									
Inlevingsvermogen - 2b	**B**																									
* Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders wil	-9-0 (+)																									
Herkent basale gevoelens bij een ander	-9-0																									
* Feliciteert een ander met zijn verjaardag	-9-0 (+)																									
* Troost iemand die bang of verdrietig is	-9-0 (+)																									
* Helpt een ander als die daar om vraagt	-9-0 (+)																									
* Geeft een compliment over iets dat een ander gemaakt heeft	-9-0 (+)																									
* Luistert naar een ander als die sorry zegt	-9-0 (+)																									
Helpt uit eigen initiatief anderen bij het uitvoeren van een taak	-9-0																									
* Vertelt waarom het aardig is om een ander te troosten	-9-0 (+)																									
Houdt rekening met gevoelens en wensen van anderen, bijvoorbeeld samen rustig binnen spelen als een ander kind zich niet lekker voelt.	-9-0																									
* Merkt of en wanneer een ander kind hulp nodig heeft, houdt bijvoorbeeld de deur open voor een kind dat zijn handen vol heeft	-9-0 (+)																									
* Biedt hulp aan/ kan anderen helpen	-9-0 (+)																									
* Toont bewondering voor elkaars vaardigheden en mogelijkheden	-9-0 (+)																									
* Kent de sterke en zwakke punten van een ander, bijvoorbeeld ‘hij kan nog niet zonder zijwieltjes’	-9-0 (+)																									
* Helpt op verzoek anderen bij het uitvoeren van een taak (even helpen tillen)	-9-0 (+)																									
* Ervaart de verschillen en overeenkomsten tussen zichzelf en de andere kinderen in de groep, bijvoorbeeld in lichaamskenmerken, karaktereigenschappen, voorkeuren / afkeuren, afkomt en traditie	-9-0 (+)																									
* Heeft kennis van de ander (kent alle kinderen bij naam)	-9-0 (+)																									
Inlevingsvermogen - 2c	**B**																									
* Luistert wanneer een medeleerling vertelt dat hij iets anders voelt	1-5 (+)																									
Herkent gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet bij een ander	1-5																									
* Laat een ander meespelen	1-5 (+)																									
Helpt een ander als hij merkt dat iets niet lukt	1-5																									
* Bedankt als een ander hem iets geeft of iets voor hem doet	1-5 (+)																									
* Trekt zich terug (accepteert het) als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden	1-5 (+)																									

Leer- en ontwikkelingslijnen jonge kind (MET extra doelen) - versie augustus 2018

	Naam leerling																									
Heeft besef van 'goed en kwaad' in eenvoudige situaties	1-5																									
* Luistert actief naar een ander	1-5 (+)																									